

HÖGSKOLAN I BORÅS

REMISSVAR

2023-11-01

dnr: 688-23

Yttrande från Högskolan i Borås avseende remiss, revidering av
Avfallsdirektivet (2008/98/EG)

För fler jobb i Sverige och minskad miljöpåverkan från textila värdekedjor är det avgörande att Sverige lyckas bibehålla en tätposition inom textil och mode. Högskolan i Borås leder en nationell kraftsamling för textil och mode, Textile & Fashion 2030. Vid Högskolan finns långvarig erfarenhet av att leda och samordna nationella satsningar i nära samarbete mellan näringsliv, offentlig sektor och forskning samt civilsamhällets organisationer. De omfattande nya regelverken från EU innebär stora möjligheter för de medlemsländer som tar täten tillsammans med industri och akademi. Högskolan i Borås med internationell spets inom textil och mode står redo att även fortsatt bistå i denna omställning.

Vad gäller förslaget till reviderat avfallsdirektiv vill Högskolan i Borås särskilt lyfta behov av kompletteringar i förslaget inom två områden:

1. **Investeringsbehov i cirkulära industriella system för textil**
2. **Behov av dubbel målstyrning i det kommande producentansvaret**

Investeringsbehov i cirkulära industriella system för textil

Det finns skrivningar i förslaget till direktiv rörande det obligatoriska producentansvaret och att industrin särskilt ska skala upp fiber-fiberåtervinning.

Fiber-fiberåtervinning är den del inom materialåtervinning som idag ligger närmast kommersiell drift i värdekedjan. Om industriella system för fiber-fiberåtervinning ensidigt pekats ut som industrins uppgift i producentansvaret, finns hög risk för kraftigt försvagad miljöeffekt. Här behöver kompletteras med skrivningar om att industrin ska följa avfallshierarkin och i första hand skala upp lösningar som innebär förlängd livslängd på textil, att införa försortering i varje medlemsland som ger möjlighet att använda högvärdig textil i första hand vid nyproduktion och fiber-fiberlösningar i andra hand.

I cirkulära flöden sker i praktiken reuse/återanvändning och materialåtervinning samtidigt i olika loopar. Med med nuvarande skrivningar ges fiber-fiberåtervinning företräde. Effekten riskerar bli cirkulära textila system men med dålig hållbarhetseffekt och bibehållen fast fashion. Remake/remanufacturing är ur klimatsynpunkt en bättre materialåtervinningsmetod jämfört med fiber-fiber-återvinning. Detta har bland annat lyfts fram i SOU 2020:72. Detta då befintligt material används utan att nyproduktion av fiber och material behövs.

Behov av dubbel målstyrning i det kommande producentansvaret

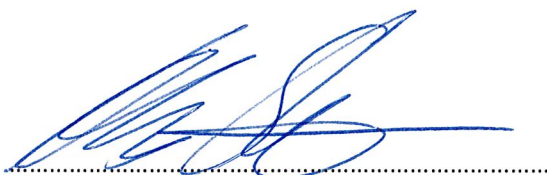
I det svenska förslaget till producentansvar SOU 2020:72 föreslogs skarp målstyrning med dubbel målstyrnings-konstruktion. Enligt förslaget skulle 90 procent av textil som satts på marknaden samlas in och 90 procent förberedas för i första hand återanvändning och i andra hand materialåtervinning. Inom materialåtervinning betonades vikten av att avfallshierarkin strikt tillämpas så att användning av högvärdigt material såsom uppgradering och remake blir förstahandsvalet och fiber-fiber-återvinning blir ett tydligt alternativ för kommande textila loopar, men först då materialet använts länge och cirkulerat som högvärdig textil på marknaden.

I liggande förslag på avfallsdirektiv saknas helt målformuleringar. Att ha producentansvar utan skrivningar om vad som ska uppnås med systemet är att som att ha ett ISO-system utan mål. Det riskerar bli ett tomt skal. Därmed behövs minimimål för insamling kombinerat med tydliga krav på vad som ska hända med det insamlade materialet. Det behövs alltså en dubbel målstyrning. Det är även av stor vikt med krav på att producenterna tydligt rapporterar in till nationella utpekade myndigheter vad de gör med insamlat material. Förslag på strukturer som kan vara tillämpliga i valda delar finns framtagna i producentansvarsförslaget för Sverige (SOU 2020:72).

Högskolan i Borås bedömer att tydlig målstyrning är en central fråga för att få långsiktiga spelregler för industrin när linjära affärsmodeller omprövas till förmån för cirkulära affärsmodeller, byggda på den nya lagstiftningens krav.

Ärendet har beretts av hållbarhetsstrateg vid Högskolan i Borås, Birgitta Losman.

Beslut om remissvar fattat av chef för Forskning och innovation 2023-11-01.

Anders Stenström

Chef Forskning och innovation

Högskolan i Borås